

LÖYTÖRETKET

Löytöretket ovat matkoja ennen tuntemattomiin paikkoihin. Tutustu yhdessä Mimmien kanssa rohkeisiin seikkailijoihin! Miten jännittävää olikaan purjehtia kohti tuntematonta. Olisitko sinä uskaltanut?

Leif Erikinpoika ja viikingit

syntyi n. 970, kuoli n. 1020

Leif Erikinpoika syntyi Islannissa. Hänen isänsä oli kuuluisa viikinki-seikkailija Erik Punainen. Erik Punainen sai nimensä komean punaisen partansa mukaan. Erik retkeili rohkeasti Islannista kohti länttä ja löysi valtavan saaren, jolle antoi nimen Grönlanti eli vihreä saari. Leif asui lapsena Grönlannissa.

Grönlantilainen saaga kertoo, että Leif osti vuonna 1000 laivan kauppias Bjarnilta. Kauppias Bjarni oli purjehtinut vahingossa liian kauaksi länteen ja nähnyt siellä rannikon. Leif halusi tietää lisää tästä salaperäisestä maasta!

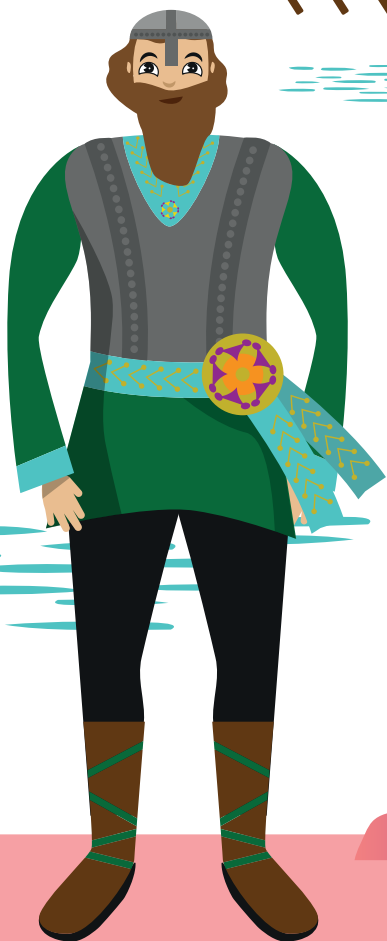
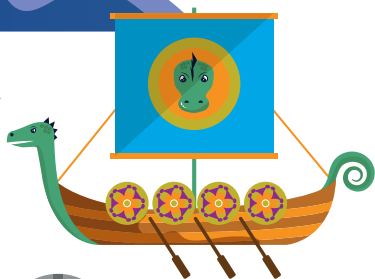
Vuonna 1002 Leif kokosi miehistön ja sai mukaansa 35 islantilaista uhkarohkealle matkalleen. Leif miehistöineen purjehti kohti länttä. Aluksi he saapuivat karulle saarelle. Leif nimesi paikan Hellulandiksi (Laattakivimaa). Saarella ei kuitenkaan voinut asua ja Leif jatkoi matkaa kohti etelää.

Seuraavaksi Leif miehistöineen saapui metsäiselle rannikolle. Leif nimesi paikan Marklandiksi (Metsämaa).

Leif jatkoi edelleen kohti etelää ja saapui lopulta rannikolle, jossa joki laski mereen. Joessa uiskenteli jättimäisiä lohia! Lohi oli mitä suurinta herkkuruokaa. Tähän he voisivat jäädä, ajatteli Leif.

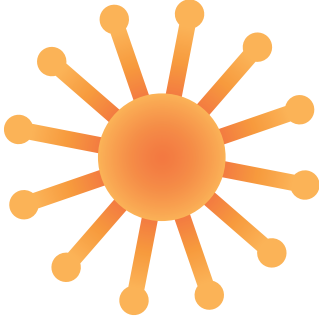
Leif miehistöineen nousi maihin ja he rakensivat itselleen turveseinäiset talot. Grönlantilainen kertomus (saaga) kertoo, että yksi miehistä löysi viinirypäleitä ja niiden mukaan Leif nimesi paikan Vinlandiksi (Viinimaa). Leif miehistöineen asui Vinlandissa talven yli ja palasi takaisin kotiin mukanaan puutavaraa ja köynnöksiä.

Leif Erikinpoika oli ensimmäinen Amerikan mantereelle astunut eurooppalainen. Viikinkiasutus ei kuitenkaan jäänyt pysyväksi. Meni vielä monta vuosisataa ennen kuin eurooppalaiset kansoittivat Amerikan. Mutta eihän Amerikka tyhjä ollut, siellä asui monia Amerikan alkuperäiskansoja eli eri intiaaniheimoja.

Tiesitkö muuten, että Leifin sisarpuoli Freydis johti retkikunnan Vinlandiin muutamaa vuotta myöhemmin? Freydis taitaa olla ensimmäinen naispuolinen löytöretkeilijä! Onneksi naisetkin pääsivät seikkailemaan.

Kristoffer Kolumbus

syntyi 1451 Genovassa Italiassa, kuoli 1506

Joskus uskottiin, että maapallo on litteä kuin pannukakku. Ja, että sen reunalta voisi tippua. Aika hurjaa! Viikinkien matkat Amerikkaan olivat vaipuneet unholaan. Maailman kartat olivat hyvin epätarkkoja eivätkä eurooppalaiset tienneet muista maanosista juuri mitään. Mutta pinnan alla kuhisi. Monet tiesivät, että maapallo oli pyöreä ja seikkailijat janosivat tutkimusmatkoille. Mitä kaikkea jännittävää voisi löytyä toiselta puolelta maapalloa!

Kristoffer Kolumbus lähti jo nuorena poikana merille. Hän purjehti pitkin Afrikan rannikkoa ja keräsi tietoa merimiehiltä. Kolumbusen aikaan 1400-luvun loppupuolella tiedettiin, että maa on pyöreä. Tästä Kolumbus sai ajatuksen, että hän voisi purjehtia Intiaan lännen kautta. Hän teki tarkkoja muistiinpanoja ja laskeskelmiä mutta laski maapallon ympärysmittan aivan liian pieneksi.

Kolumbus uskoi lujasti suunnitelmaansa mutta hän tarvitsi rahaa matkaa varten. Hän yritti saada rahaa Portugalin kuninkaalta mutta tämä ei suostunut. Kolumbus kääntyi sen jälkeen Espanjan kuningattaren Isabellan puoleen. Kuningatar ja kuningas Ferdinand kiinnostuivat suunnitelmasta mutta kului vuosia ennen kuin asia päätettiin.

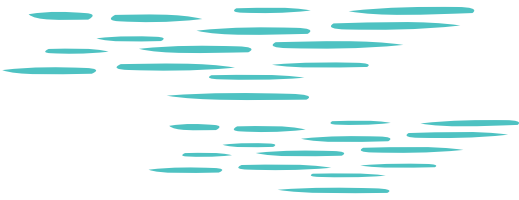
Vihdoin vuonna 1492 Kolumbus sai käyttöönsä kolme laivaa; Pintan, Ninan sekä lippulaivan Santa Marian. Laivat purjehtivat ensin Kanariansaarille.

Sitten alkoi Atlantin ylitys. Kolumbus aikoi purjehtia suoraan länteen kunnes kohtaisi maata. Hän navigoi kartan, tähtitaivaan ja päivän pituuden mukaan.

Matka jatkui viikkokausia, eikä missään näkynyt maata. Miehistö hermostui ja alkoi kapinoida. Kaikkia pelotti kun avomeri tuntui jatkuvan äärettömiin. Ruoka ja juomavesi olivat miltei lopussa. Oliko Kolumbus erehtynyt?

Lopulta Kolumbus käänsi kurssin lounaaseen koska miehistö sanoi nähneensä lintuja. Linnut viihtyvät rannikon tuntumassa... Olisiko kohta maata näkyvässä?

Vihdoin 12. lokakuuta 1492 Pintan miehistö näki maata! Ei ole täyttä varmuutta mille Karibian meren saarelle Kolumbus saapui ensimmäisenä. Saarella he kohtasivat ystävällisiä asukkaita. Kolumbus luuli tulleensa Intiaan ja kutsui alkuperäisasukkaita nimellä indios, intiaanit.

Kolumbus jatkoi matkaansa muille saarille. Lopulta he palasivat takaisin Espanjaan. Espanjassa Kolumbus kertoi löytäneensä meritien Aasiaan. Monet uskoivat häntä mutta osa epäili.

Kolumbus teki vielä kolme matkaa Karibian meren saarille. Hän uskoi koko loppuelämänsä löytäneensä Intian ja meritien Aasiaan.

Vaikka Kolumbusen matkat lisäsivät ihmisten tietoa maailmasta ne aiheuttivat myös paljon tuhoa. Eurooppalaiset toivat mukanaan sairauksia, joihin alkuperäiskansoilla ei ollut vastustuskykyä. Monia alkuperäisasukkaita kuoli tauteihin. Alkuperäiskansojen aarteita ryöstettiin ja kulttuureja tuhottiin.

Nykyään Kolumbusta arvostetaan merenkulkijana ja navigoijana. Hän osasi valita oikeat reitit Amerikkaan ja takaisin. Laivat seilaavat samoja reittejä pitkin yhä edelleen. Hän osasi myös hyödyntää taitavasti merivirtoja purjehtiessaan. Laskelmiensa ansiosta hän löysi uudestaan samat satamat kuin aikaisemmillä matkoilla.

Vasco da Gama

syntyi n. 1460 Sinesissa Portugalissa, kuoli 1524

Kauan sitten mausteet olivat lähes kultaakin arvokkaampia. Portugalin prinssi himoitsi Intian mausteita! Meritie Intiaan oli pakko löytää. Tehtävään palkattiin Vasco da Gaman isä. Hänen pitäisi etsiä meritie Intiaan kiertämällä Afrikan eteläkärjessä sijaitseva Hyväntoivonniemi. Isä kuitenkin kuoli ennen kuin matka ehti alkaa. Näin Vasco da Gama peri tehtävän isältään.

Neljä laivaa lähti vaaralliselle matkalle kesällä 1497. Joulukuussa laivat olivat saapuneet eurooppalaisille ennestään tuntemattomille vesille. Tammikuussa he tulivat nykyisen Mosambikin rannikolle, jota hallitsivat tuohon aikaan arabit.

Vasco da Gama onnistui palkkaamaan luotsin ja matka jatkui Arabianmeren yli.

Toukokuussa 1498 laivat saapuivat Intiaan, Kalikutin kaupunkiin. Kalikuti oli ollut tärkeä kauppasatama jo kahden tuhannen vuoden ajan. Vasco da Gama oli kuitenkin ensimmäinen eurooppalainen, joka saapui sinne purjehtien.

Vasco da Gama purjehti Intiaan vielä kolme kertaa. Hän kuoli Kalikutissa vuonna 1524.

